

2022-10-07

Dnr: S2022/03154

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.sof@regeringskansliet.se

Remissvar: Ledarhundar (Ds 2022:16)

Inledning

Förbundet Sveriges Dövblinda (hädanefter benämnt som FSDB) arbetar för att förbättra livsvillkoren för barn, unga och vuxna med dövblindhet. Våra långsiktiga mål är att uppnå full delaktighet, jämlikhet, självständighet och självbestämmande för personer med dövblindhet på alla områden i samhället.

Det finns uppskattningsvis cirka 2 000 personer under 65 år i Sverige som har någon form av dövblindhet. Dövblindhet kan vara medfödd eller förvärvad senare i livet. Varje år föds cirka 6–8 personer som från födelsen har en mycket svår kombinerad hörsel- och synnedsättning. Det innebär att cirka 400 personer har medfödd dövblindhet och att cirka 1 600 personer som är yngre än 65 år har förvärvad dövblindhet. För gruppen som är äldre än 65 år saknas bra statistik varför det är svårt att beräkna storleken på gruppen även om det är allmänt vedertaget att kombinerade syn- och hörselnedsättningar blir vanligare med stigande ålder. Dövblindhet är en funktionsnedsättning som alltid utgör ett hot mot mellanmänsklig kommunikation och interaktion. Bristande tillgång till information i alla former och svårigheter att kunna orientera sig fritt och självständigt är ytterligare konsekvenser som påverkar möjligheten för personer med dövblindhet att leva ett aktivt liv och känna delaktighet.

Sammanfattning av FSDBs synpunkter

FSDB ser inte behovet styrkt av att flytta huvudmannskapet för ledarhundsverksamheten utan snarare farhågor med att verksamheten flyttas längre bort från sin sektor och avstyrker således detta förslag. Däremot ser FSDB behovet av att se över befintlig lagstiftning för att säkerställa att personer med dövblindhet har likvärdiga och rättssäkra villkor. Det är nödvändigt att tydliggöra att målgruppen är både personer med synnedsättning och personer med dövblindhet. Vidare behöver det framgå att förutsättningar och anpassningar som gäller personer med dövblindhet, främst i de delar som handlar om ansökan om dispositionsrätt, villkor för att beviljas dispositionsrätt, matchning och stöd och utbildning, också är en del av ledarhundsverksamhetens uppdrag och verksamhet. Särskilt viktigt menar FSDB är att se över villkoren för att beviljas en dispositionsrätt till ledarhund, där det föreslagna villkoret kring avsaknad av ledsyn både är ofullständigt i sin definition men som också helt saknar perspektivet av en kombinerad syn- och hörselnedsättning. FSDB anser vidare att det behöver utredas ifall det är skäligt med ett krav på åldersgräns på 18 år för att kunna ansöka om eller tilldelas en dispositionsrätt till ledarhund. Slutligen ser FSDB inte att det är rimligt att räkna med ett ikraftträdande av ny lagstiftning redan sommaren 2023 taget den komplexitet som omger ledarhundsverksamheten och annat som anförs i detta remissvar.

FSDBs övergripande synpunkter

FSDB har tre övergripande synpunkter kring departementsskrivelsen och dess innehåll som vi i stort baserar våra enskilda kommentarer och förslag på. Den första är den totala avsaknaden av perspektiv som inkluderar personer med dövblindhet och deras förutsättningar. Den andra är det bristfälliga underlag som syftar till att motivera skrivelsens huvudsyfte, det vill säga en huvudmannaflytt av ledarhundsverksamheten. Den tredje synpunkten handlar om det som inte redovisas i departementsskrivelsen och som rör så kallat kompetensägarskap. Det framgår av konsekvensanalysen under punkt 7.8 att Myndigheten för delaktighet (hädanefter benämnt som MFD) kommer att upphandla externa leverantörer av varor och tjänster i ledarhundsverksamheten, såsom veterinärer, instruktörer, utbildare samt

annat stöd till ledarhundsförarna. Det beskrivs vidare att upphandlingarna bör utformas på ett sätt som ger de externa leverantörerna bra förutsättningar att verka på marknaden. Vidare framgår av punkt 7.5 att MFD endast avser att tillgodogöra sig ny kompetens kring själva myndighetsutövningen. Detta betyder att man avser att lämna över övrig specialistkompetens, som idag finns hos huvudmannen, på olika upphandlade aktörer. Denna samlade specialistkompetens är idag unik. Samtidigt finns inte konsekvenserna av denna förändring nämnd överhuvudtaget under punkt 7.1 som rör konsekvensen för brukarna. Inte heller behandlas detta i departementsskrivelsen trots att denna fråga kring ägarskap av kompetens är viktig för en så komplex och kvalificerad verksamhet som ledarhundsverksamheten.

Även om FSDB inte ser en grund för att göra en ny lagstiftning med ny huvudman för ledarhundsverksamheten så ser vi ett behov av förbättringar av den nuvarande lagstiftningen som säkerställer rättssäkerhet och likvärdighet för personer med dövblindhet. Det behövs ett förtydligande om att lagstiftningen gäller både personer med synnedsättning och personer med dövblindhet och att dessa båda grupperns förutsättningar och behov beaktas samt återspeglas i lagstiftningen och i tillämpningen av densamma.

FSDBs synpunkter på enskilda förslag

5.1 Möjligheten för personer med synnedsättning att få disponera en ledarhund bör vara statens ansvar

FSDB instämmer i att ansvaret för att tillhandahålla ledarhundar ska ligga på staten och ser att möjligheten till att få disponera en ledarhund kan bidra till att personer med dövblindhet kan vara delaktiga i samhället i en högre grad än vad de annars skulle kunna vara. Det kan exempelvis handla om att få bättre förutsättningar för att göra sina egna val med dagliga sysslor, arbete, studier, fritidsverksamhet, samhällelig verksamhet samt upprätthållande av sociala kontakter. Att staten säkerställer nödvändiga resurser är ett naturligt led i det åtagande som Sverige gjort i och med ratificeringen av FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. FSDB anser dock att ansvaret, liksom idag, bäst hanteras genom att via statsbidrag

finansiera ledarhundsverksamheten, samt genom att tillhandahålla stöd i samband med upphandlingar.

FSDB menar vidare att det är dags att tydliggöra och utveckla språkbruket kring ledarhundar och anser att det är mer korrekt, tydligt och funktionellt att tala om målgruppen som personer med synnedsättning och personer med dövblindhet. Vi menar att detta behöver tas med i kommande beredning och i denna departementsskrivelse visar vi på några exempel där vi menar att det är relevant, stärkande och målfrämjande.

5.2 Ledarhundsverksamheten ska föras över till en förvaltningsmyndighet

FSDB avstyrker förslaget om att ansvaret för ledarhundsverksamheten ska föras över från Synskadades Riksförbund (hädanefter benämnt som SRF) till annan huvudman. Vi upplever vidare att det saknas fakta och underlag som styrker behovet av att ändra huvudman för ledarhundsverksamheten. Vid granskning av ledarhundsverksamheten, redovisad i *Betänkande av Tjänstehundsavelsutredningen* (2010), fastslås att det nya systemet för upphandling och placering av ledarhundar fungerar väl och att några åtgärder inte behövs. Den särskilde utredaren Bo Genfors konstaterar vidare att ”*Vad gäller SRF:s uppgifter vid tilldelning, återtagande och kontroll av hundarna och deras förare har jag inte funnit några tecken på konflikt i förbundets roll som intresseorganisation och dess myndighetsutövning. Det finns heller inga tecken på att personkännedom och därmed eventuellt förutfattade meningar spelat någon roll vid myndighetsutövningen.*” (s. 76).

I aktuell departementsskrivelse redovisas ingen nyare granskning och mot bakgrund av den tillsyn och redovisningsskyldighet som föreligger för verksamheten torde uppgifter som kan föranleda att initiera ett byte av huvudmannaskap ha uppmärksammats och utifall de finns kunnat redovisas i departementsskrivelsen. Likaså var den upplysning som regeringen redovisar i budgetpropositionen 2017/18:1, att man avser att flytta huvudmannskapet till MFD för ”*att få till stånd en mer ändamålsenlig hantering*” (s. 146), förvånande och utan närmare förklaring.

I departementsskrivelsen ges följande motivering: ”Synskadas [sic] Riksförbund är en ideell förening som har getts befogenhet att utöva myndighetsutövning, såväl över sina medlemmar som över dem som inte är medlemmar. En förening har till uppgift att tillvarata sina medlemmars intressen och denna uppgift kan, oavsett om så är fallet eller inte, uppfattas stå i konflikt med en oberoende myndighetsutövning. Hur än föreningen agerar i myndighetsutövningen finns det alltid en risk att de som står utanför föreningen upplever att föreningen gynnar sina egna medlemmar och känner ett misstroende mot myndighetsutövningen. Det är därför viktigt att myndighetsutövningen förs över till en förvaltningsmyndighet.”. FSDB finner denna motivering märklig och alldeles för generell för att utgöra ett grundargument och ännu mindre för att föranleda en huvudmannaflytt. Vi ber i detta sammanhang om att få påminna om den rapport som Ekonomistyrningsverket gjort på regeringens uppdrag och som kartlagt organ med statligt åtagande, däribland SRF (ESV 2008:34). Där framgår att det vid rapportens sammanställning finns inte mindre än 579 organ med statligt åtagande som inte är myndigheter. Den största gruppen privaträttsliga organ är föreningar (27 procent), varav majoriteten är ideella föreningar. Ekonomistyrningsverket konstaterar vidare att ideella föreningar i något högre grad än bolag och stiftelser utför verksamhet som omfattar myndighetsutövning. Därutöver framgår att en viktig orsak till att statsmakten valt att också samverka med privaträttsliga organ inom olika områden är för att tillgodogöra sig den kompetens och legitimitet som ett enskilt organ har inom en viss sektor. Detta menar FSDB är i högsta grad relevant även för ledarhundsverksamheten och detta har också varit en uttalad anledning till valet av nuvarande huvudman.

Det andra skälet för att flytta huvudmannaskapet som redovisas i departementsskrivelsen handlar om att det skulle bli enklare för regeringen att följa upp och styra den verksamhet som hör till myndighetsutövningen om denna bedrivs inom ramen för en förvaltningsmyndighet. FSDB har inte kunnat se något underlag som visar på att de reglementen, redovisningsregler och den tillsyn som finns för verksamheten idag inte skulle vara tillräckliga eller att de på något sätt varit missköta. Inte heller har möjligheten att överklaga till domstol visat på något problem inom myndighetsutövningen. Mot den bakgrunden har vi svårt att se denna

motivering i departementsskrivelsen som ett starkt argument för att byta huvudman. Det talas om att samla verksamheten, vilket är positivt, men eftersom verksamheten redan är samlad och till allra största delen redan sker i regi av huvudmannen SRF och då MFD endast sköter upphandlingar, efter ett utvecklat samarbete, har vi svårt att se detta som avgörande utan ser det snarare som en positiv och kunskaphöjande myndighetssamverkan.

Vidare har FSDB svårt att se hur det skulle gynna ledarhundsverksamheten att byta huvudman till en aktör som verkar inom en annan sektor och med ett helt annat huvuduppdrag. MFD konstaterar själv i sin redovisning av regeringsuppdrag (Konsekvensanalys av ett förändrat ansvar för verksamheten med ledarhundar, 2019:6) att *"SRF har ett långt engagemang i ledarhundsverksamheten och har byggt upp och utvecklat den verksamhet som finns idag. SRF äger en unik kompetens och kunskap om hur det är att leva med en synnedsättning i samhället. Den egna kunskapen, förståelsen och engagemanget ger SRF en legitimitet i förhållande till ledarhundsförarna på ett sätt som inte MFD kommer att ha. Vid en ansvarsövergång kommer det således att finnas en risk för att verksamheten kommer längre ifrån den verklighet och det sammanhang ledarhundsförarna lever i, liksom att kunskapen om hur det är att leva med en synskada inte längre är lika en [sic] naturlig del i verksamheten"*.

FSDB ser att det finns flera samhällsvinster i att se och förstå de samband som finns mellan ledarhundsverksamheten och andra rehabiliterande insatser för synskadade och personer med dövblindhet. Denna kunskap anser vi att nuvarande huvudman i stort besitter.

5.3 Ledarhundsverksamheten bör föras över till Myndigheten för delaktighet

FSDB avstyrker förslaget. Som framgår av vårt resonemang under punkt 5.2 anser vi att det inte finns något styrkt behov av att byta huvudman för ledarhundsverksamheten. Om regeringen trots det skulle finna att en överföring är nödvändig så menar vi att det krävs en utredning som på ett mer vedertaget sätt undersöker förutsättningarna.

FSDB menar vidare att MFD är en mycket viktig myndighet för att övervaka och bidra till implementeringen av den svenska funktionshinderpolitiken och även att som sektorsmyndighet, med uppdraget att främja de funktionshinderpolitiska målen där mainstreaming och sektorsansvar är centrala ledord, vara den kunskapsmyndighet som den är tänkt att vara. Att då utöka verksamheten med en så omfattande sektorsspecifik särskild verksamhet som ledarhundsverksamheten, inkluderande dess myndighetsutövning, kan vara riskfyllt.

Statskontoret har granskat just MFD i relation till denna balans och konstaterar i sin rapport *Myndighetsanalys av Myndigheten för delaktighet* (2016:18) att ”*Vid sidan av regeringens styrning och den interna effektiviteten i Myndigheten för delaktighet har myndighetens relation till sin omvärld en avgörande betydelse för möjligheterna att åstadkomma bra resultat och använda resurserna effektivt. Hur väl myndigheten lyckas med detta avgörs av hur den å ena sidan balanserar mellan särintressen och allmänintressen och å andra sidan balanserar mellan att vara sektorsövergripande och sektorsspecifik. Utifrån tankarna i förarbetet till omorganisationen skulle den nya myndigheten åstadkomma bäst resultat genom att arbeta sektorsövergripande och kunskapsbaserat. Det tolkar vi också som att myndigheten bör fjärma sig från särintressen*”. Granskarna konstaterar vidare att ”*Myndigheten för delaktighet har internt inte kunnat nå samsyn om hur myndigheten ska förhålla sig till sin omvärld. Bristen på samsyn har inneburit att personalen har dragit åt olika håll. Verksamheten och relationerna till andra präglas därför av att myndigheten arbetar inriktat mot både särintresset och allmänintresset samt både sektorsövergripande och sektorsspecifikt. Detta har orsakat en vilsenhet i myndigheten som har lett till att myndigheten inte har åstadkommit resultat. Vilsenheten har i mångt och mycket att göra med otydligheterna i myndighetens instruktion och att regeringen genom uppdragen till myndigheten ger signaler om operativa och sektorsspecifika insatser*”.

I den av Statskontoret nyligen publicerade studien *Regeringens styrning i tvärsektoriella frågor*^{[1][SEP]}(2022) framgår tydligt att utmaningarna varken är lösta eller att de gäller MFD allena. Mot den bakgrunden menar FSDB att om regeringen avser att fortsätta driva på för en överflyttning av huvudmannskapet av ledarhundsverksamheten krävs det ett mycket mer

kvalificerat underlag som bygger på fakta, både vad gäller behov av och anledning till flytt, men också av att jämföra flera alternativa huvudmän med en jämförbar risk- och konsekvensanalys. Utifrån departementsskrivelsen är det också oklart om departementet tagit någon notis om den konsekvensanalys som är gjord av den ansvariga myndigheten för myndighetsutövningen för ledarhundsverksamheten själv, SRF, med titeln *Vem ska ansvara för ledarhundar?* (2019). Där framgår flera aspekter som bör analyseras.

5.4 En ny lag ska införas

FSDB avstyrker förslaget. Som framgår av vårt resonemang under punkt 5.2 anser vi att det inte finns något styrkt behov av att byta huvudman för ledarhundsverksamheten, vilket skulle föranleda att en ny lag behöver skapas.

FSDB ser dock ett behov av att den befintliga lagstiftningen och relevanta styr- och policydokument behöver ses över i relation till att säkerställa rättssäkerhet och likvärdiga villkor för personer med dövblindhet. Detta gäller främst de delar som handlar om ansökan om dispositionsrätt, villkor för att beviljas dispositionsrätt, matchning och stöd och utbildning.

När en person har en synnedsättning blir hörseln det viktigaste sinnet för att kompensera det man inte ser (och tvärtom). Därför används begreppet dövblindhet även när det kan finnas kvar både syn- och hörselrester. Beprövad vetenskap visar att konsekvenserna av denna kombination blir allvarliga och att det taktila sinnet blir än viktigare för att uppleva omvärlden. Att använda en ledarhund är en taktil strategi då ledarhundsföraren via sin känsel upplever hur och vart hunden rör sig.

För en person med synnedsättning är hörseln ett viktigt sinne just för att kunna orientera sig. En person med synnedsättning lyssnar efter ljud: bilar, människor, ledfyror och så vidare. När hörseln inte räcker till detta blir det svårt. Personen kanske inte hör alls eller så har han/hon inte riktningshörseln; kommer bilen från höger eller vänster? Eller så kan personen inte avgöra vad det är han/hon uppfattar med sin hörsel; är det någon som pratar med mig

eller är det något annat jag hör? Detta gör att en person med en kombinerad syn- och hörselnedsättning/dövblindhet kan betraktas sakna ledsyn tidigare än en person med full hörsel som till viss del då kan kompensera synnedsättningen. Mot den bakgrunden är de skrivningar i befintlig lagtext inte tillfredsställande och kan skapa begränsningar och bidra till olyckliga bedömningar för gruppen personer med dövblindhet. Detta är viktigt inte bara för implementering av lagstiftningen utan också för de krav som måste ställas på den ansvariga myndigheten och verksamheten. Exempelvis att relevant personal, oavsett om det gäller personal hos ledarhundsverksamheten eller hos upphandlade aktörer, besitter specialkompetens om förutsättningar för personer med dövblindhet. Sådan kompetens kan exempelvis innefatta kunskap om särskilda förutsättningar för utbildning och support, för matchning av ledarhund och för att kunna värdera relevanta intyg inför beslut om dispositionsrätt. För mer kunskap och forskningsrön kring olika aspekter av dövblindhet hänvisar vi till Nationellt kunskapscenter för dövblindfrågor (Nkcdb).

5.6 Ansökan om dispositionsrätt

FSDB instämmer i att det inte är lämpligt att ställa krav på att ansökan enbart ska vara skriftlig och vill tillägga att det är viktigt att säkerställa att sökande med dövblindhet bemöts utifrån deras förutsättningar och att detta exempelvis kan innebära att en sökande ska kunna använda teckenspråk om personen önskar det eller en dövblindtolk om personen väljer det alternativet och att relevanta digitala kommunikationskanaler är fullt ut tillgängliga även för personer med dövblindhet.

5.7 Villkor för att beviljas en dispositionsrätt till ledarhund

FSDB tillstyrker förslaget bara delvis och föreslår en fortsatt beredning kring det villkor som rör att en sökande ska ha en synskada som innebär avsaknad av ledsyn.

Begreppet ledsyn är inte oproblematiskt och det är också en anledning till att det inte används lika ofta inom hälso- och sjukvården idag. Vidare upplever vi

den referens till ICF 2b2102 som ges i departementsskrivelsen som ofullständig och inte möjlig att använda som en formell definition för avsaknad av ledsyn. Inte ens om man ser endast till synnedsättning tar denna kod hänsyn till exempelvis synskärpe- och synfältsfunktioner, vilka också är relevanta i relation till begreppet ledsyn. Vi har inte heller kunnat hitta källan till den angivna definitionen som beskrivs som Socialstyrelsens definition. FSDB instämmer i att avsaknad av ledsyn beskriver en person med mycket små synrester, vilket gör att personen är funktionellt blind i orienteringssituationen. Det är dock mycket viktigt att tydliggöra att den funktionella blindheten inte bara berör synrester utan kan också vara kopplad till hörselrester vid dövblindhet. Om definitionen ska kopplas till ICF-koder behöver det utredas vilka ICF-koder som är relevanta för personer med både syn- och hörselnedsättning och som ska beaktas när sökanden har dövblindhet. Se mer under punkt 5.4.

Således är det mycket viktigt att, om en sökande även har en hörselnedsättning, det vill säga dövblindhet, hänsyn tas till om denna kombination medför behov av stöd vid förflyttning även om synnedsättningen i sig inte medför avsaknad av ledsyn.

Exakt hur detta ska formuleras i lagstiftningen bör beredas men det skulle kunna vara en justerad ordalydelse av villkoret, exempelvis:

- Har en synnedsättning som innebär avsaknad av ledsyn eller dövblindhet som innebär behov av stöd vid förflyttning.

FSDB menar vidare att det inte räcker med underlag för bedömningen av den sökandes behov av ledarhund och förmåga att använda ledarhund som förflyttningsmedel av en synpedagog eller anpassningslärare vid en syncentral utan att det tydligt behöver framgå att om den sökande även har en hörselnedsättning, det vill säga dövblindhet, bör bedömningen göras av dövblindpedagog eller synpedagog vid ett dövblindteam eller motsvarande. I de regioner detta inte finns bör syncentral samverka med hörselrehabiliteringen.

FSDB tillstyrker förslaget om att slopa kravet på att den sökande måste ha en stabil social situation och anser i likhet med författarna till departementsskrivelsen att ledarhundens behov ska tillgodoses genom kravet på att sökanden ska ha förmågan att ge hunden god omsorg och goda

levnadsvillkor.

Vikten av hur en ledarhund kan vara ett ovärderligt hjälpmedel för självständighet och delaktighet i samhället bör inte underskattas och inte heller för unga personer. FSDB anser att det behöver utredas vidare ifall det är skäligt med ett krav på åldersgräns på 18 år för att kunna ansöka om eller tilldelas en dispositionsrätt till ledarhund. Vi delar uppfattningen att det ska ställas höga krav på att ledarhunden ska garanteras en god omsorg och goda levnadsvillkor. Däremot menar vi att alla barn och unga är unika och att den mognad som beskrivs infinna sig vid 18-års ålder och som skapar lämpligheten saknar hänvisning till någon vetenskaplig källa. Idag blir man straffmyndig och kan börja köra moped vid 15 års ålder. Vid 16 år kan den unga personen starta egen firma och börja arbeta 40 timmar i veckan, ta körkort för lättare motorcykel och börja övningsköra bil. Man blir till och med totalförsvarspliktig. FSDB menar att det behöver utredas om möjligheten till att söka dispositionsrätt till ledarhund och tilldelning av ledarhund inte ska ha en nedre åldersgräns utan att den individuella utredningen och bedömningen bäst ger underlag och skapar grund till beslut. I detta sammanhang kan det även värderas ifall förälder eller vårdnadshavare kan ha en roll. Exempelvis när det gäller assistanshundar så finns det ingen åldersgräns för föraren men är man under 18 år ska målsman underteckna dokument och ha det yttersta ansvaret för hundens välmående.

5.9 Krav på utbildning och veterinärvård

FSDB tillstyrker förslaget men menar att det är viktigt att det säkerställs att de särskilda förutsättningarna för dispositionsrättsinnehavare med dövblindhet beaktas samt att erforderliga resurser för detta avsätts vid behov. Det kan exempelvis innebära anpassade utbildningar eller utbildningar som riktar sig särskilt till ekipage där ledarhundsföraren har dövblindhet. FSDB upplever att detta inte är en självklarhet idag och menar att det skulle behöva tydliggöras i uppdraget. En person med dövblindhet kan exempelvis använda sig av socialhaptiska signaler framtagna just för att kunna träna med ledarhunden utan att behöva släppa taget för att kunna kommunicera med sin instruktör via dövblindtolk. Detta kräver särskild utbildning men skapar stora möjligheter för en person med dövblindhet. En vägledning har tagits fram av Nationellt

kunskapscenter för dövblindfrågor: <https://nkcdb.se/stod-till-professionella/kommunikation/socialhaptiska-signaler/signaler-per-kategori/med-ledarhunden/>.

5.15 Uppföljning av verksamheten

FSDB menar att det är värdefullt med en uppföljning av ledarhundsverksamheten oavsett om ett byte av huvudman sker eller inte. Vi menar då också att det ska ingå i uppföljningsuppdraget att undersöka ifall rättssäkerheten och likvärdigheten i relation till personer med dövblindhet har ökat samt om det behövs ytterligare åtgärder för att lagstiftning och riktlinjer ska vara målfrämjande i detta hänseende.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

FSDB anser inte att det är rimligt att räkna med ett ikraftträdande av ny lagstiftning redan sommaren 2023 baserat på att det endast är några månader kvar till årsskiftet och att det är oklart när en eventuell proposition kan presenteras. Vi menar att det i detta sammanhang är viktigt att ta hänsyn till komplexiteten i ledarhundsverksamheten så att eventuella nya direktiv inte påverkar verksamheten och i förlängningen brukarna negativt. För många ledarhundsförare är möjligheten till att använda detta hjälpmedel helt avgörande för att kunna vara delaktiga i samhället.

7.1 Konsekvenser för personer med synnedsättning som har behov av ledarhund

FSDB har i departementsskrivelsen inte funnit stöd för att rättssäkerheten skulle öka vid en huvudmannaflytt och menar att ett sådant påstående behöver kopplas till argument som är relevanta och hållbara.

Några konsekvenser som inte redovisas är de som rör förändringar kring ägarskapet av kompetens där MFD avser att endast äga kompetens kring myndighetsutövningen till skillnad från befintlig huvudman samt vad det skulle

innebära för brukarna med att det är upphandlade aktörer som ansvarar för allt som inte är myndighetsutövning.

Vidare menar FSDB att ifall de framförda förslagen och synpunkterna kring behovet av att säkra rättssäkerheten och likvärdigheten för personer med dövblindhet hörsammas kan det bli en signifikant förbättring som konsekvens av att befintlig lagstiftning ses över.

7.5 Konsekvenser för Myndigheten för delaktighet

FSDB instämmer i bedömningen att ett ansvarsövertagande av ledarhundsverksamheten från SRF bland annat kommer att innefatta myndighetsutövande uppgifter som för en kunskapsmyndighet inom funktionshindersområdet kommer att vara uppgifter som är helt nya för myndigheten. Vi ber att få hänvisa till de farhågor som vi beskrivit under punkt 5.3 där FSDB delar den oro som Statskontoret framfört. För FSDB är MFD en mycket betydelsefull aktör som vi gärna ser får stärkta muskler. Med liggande förslag känner vi oro att det blir en försvagning.

Vänliga hälsningar

För Förbundet Sveriges Dövblinda

Klas Nelfelt

Förbundsordförande